

Egyetem

A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

A JÓ PÉLDA EREJÉVEL

— A fiatalokkal alapjában véve minden rendben van. Tanulnak, dolgoznak, eleget tesznek honvédelmi kötelezettségüknek. Velük kapcsolatos gondjaink kicsit már szocialista viszonyainkból következnek. Hosszabb ideig „fiatalok”, mert hosszabb ideig tanulhatnak, amikor pedig dolgoznak már, sok szülő megelégszik azzal, ha keresetüknek csak egyharmadát adják haza, mondván: hadd öltözzön, hadd szórakozzon, nekem úgysem jutott... S nem gondol rá, hogy éppen ezzel rontja el gyermekének jövőjét. Hisz az is családát alapít majd, s nem kis megrázkódtatás lesz, ha maga is tapasztalja, hogy már nem elég a fizetés egyharmadát hazaadni. Bizonyos értelemben az is jobb helyzetünk-ből, viszonyainkból következik, hogy az új nemzedék teherbírása, fizikumja is nagy kívánivalót maga után.

— Az ifjúság nevelésével sokat és sokan foglalkoznak: a család, a pedagógus, a KISZ, a társadalmi szervezetek, a munkahelyek. A kulcskérdés: A példa ereje. Híába mondanak a felnőttek akármít, ha a gyermek azt látja, hogy nem úgy élnek, ahogy mondják. A jó példa erejével kell hatni az ifjúságra. Ez a legfontosabb pedagógiai módszer — mondotta Kádár János az MSZMP Központi Bizottsága első titkára a szeptember 25-én, a csepeli sportcsarnokban tartott kommunista aktíván. A helyzetünket és legfontosabb feladatainkat, tennivalóinkat összefoglaló, elemző beszédében Kádár János hangsúlyozta:

— A szocialista társadalom néhány elemi normájára az eddigig nagyobbnagyobb figyelmet kell fordítanunk. Arra, hogy a közérdek elsődleges, a munkahelyet és a munkát meg kell becsülni, a munkafegyelmet nélkülözhetetlen. Ez azt is jelenti, hogy aki elvállalt egy munkát, becsülettel végezze el, és csak azután van joga előadni igényekkel, panaszokkal.

A becsülettel, legjobb képességeink és tudásunk szerint végzett munkát kéri, követeli meg szocializmust építő társadalmunk mindenkitől, természetesen tőlünk, az egyetemeken és főiskolákon dolgozóktól, tanulóktól is. Hiszen hosszú távon a fejlődő társadalmi — gazdasági viszonyok követelményeinek teljesítését az oktatási intézményeknek kell megvalósítaniuk. Itt kell a legjobb képességek szerinti becsülettel munkavégzésre, szakmai igényességre és közéleti gondolkodásra, szemléletre élettelre nevelni a jövő nemzedékét. A tanulmányokkal eltöltött évek során kell általános normává tenni az ifjúság számára a fegyelmezett munkát és magartást. S egyezersz mind megantani őket arra, hogy úgy becsüljék elert eredményeinket, hogy azok megtartásáért, illetve továbbfej-

lesztéséért dolgozó emberekké váljanak.

Az oktatásban nem az ismeretek mennyiségének növelése most a soronlevő legfontosabb feladat, hanem a megszerzett ismereteket összegző, azok összefüggéseit látó, s azok alapján önálló gondolkodásra, önképzésre, illetve elméleti ismereteiket a gyakorlatban a leghasznosabban alkalmazni képes fiatalok képzése. A korunk sajátosságaiól következő nagymértékű specializáció, az információ áradat, a szakismeretek szüntelen növekedése, a követelmények gyors változásai mindinkább azt kívánják, hogy a képzés univerzális funkciója kerüljön előtérbe, oly módon, hogy azzal megalapozzuk a szakirányú továbbképzést is. A párt oktatás-politikai irányelvei világosan megfogalmazzák, hogy az oktatónévelő munkának az eddiginél eredményesebben kell biztosítania, hogy a diákok elsajátítsák a korszerű szakismereteket, műveltség és tudományos világnézet alapjait, a közösségi élet, a szocialista erkölcs normáit, felkészüljenek a társadalmi munkamegosztásban rájuk váró feladatok végzésére.

A tanuló fiatalok — itt az egyetemeken és a főiskolán is — legfontosabb feladata, alapkövetelése az, hogy szorgalmasan, legjobb képességei szerint, becsülettel tesz eleget tanulmányi kötelezettségeinek. Az oktatás-politikai határozatok megvalósítása, a társadalmi követelményeknek való megfelelés sikere azon múlik intézményeinkben, hogy az itt tanuló diákok tanulmányi fegyelmé mennyire szilárd, s mennyien vannak, illetve lesznek közöttük olyanok, akik magukénak vallják azt, hogy a velük szemben támasztott elvárások teljesítésére képességeik legjavát nyújtva készülnek fel. — Az egyetemeken, főiskolán megvannak annak feltételei — például: az oktatási folyamatban fejlődő, korszerűsödő körülményei; a magas kvalifikált tanárok; a hallgatóknak juttatott mind több szociális és egyéb támogatás... stb., — hogy magasabb követelményeket támasszanak a hallgatóssággal szemben. Minőségi követelményeket a felsőoktatási intézményhez illő felsőbb fokon!

E tanévtől kiemelt feladat a szakmai, tanulmányi munka magasabb szintre emelése. E tevékenység olyan átfogó továbbfejlesztésre van szükség, amely a hallgatók tanulmányi fegyelmének, munkaerkölcsének javítását és annak megfelelő ösztönzését az oktatás tartalmának és módszereinek fejlődésével összhangban valósítja meg. Világosan kell látnunk és elfogadnunk azt, hogy az oktatás bonyolult — s bizony ellentmondásokról sem mentes — folyamata tulajdonképpen hallgatóink alaptév-

kenysége. Az oktatás a szocialista szakemberképzés, a hallgatók eszmei-politikai nevelése, közös ügy: állami vezetők, oktatók, párt- és KISZ-szervezetek, s természetesen a hallgatók közös erőfeszítéseivel érhetünk csak el eredményeket.

A KISZ országos értekezletén beszámoltak arról, hogy az ifjúsági szervezet IX. kongresszusa óta eltelt időszakban nagy gondot fordítottak arra, hogy a diákok egyre inkább legjobb képességeiket igyekezzenek kibontakoztatni, erősödjenek tanulmányi fegyelmük, egyéni vállalásaik kerüljenek összhangba mindennapi munkájukkal, a tanulással. Dr. Maróthy László a KISZ KB első titkára előadói beszédében az országos KISZ értekezleten megállapította: „Helyesen ismerjük fel az egyetemi és főiskolai KISZ-szervezetek: ha nemcsak azt akarjuk, hogy „mindenki jól érezze magát”, hanem valós programot, munkaformát is keressünk, akkor a hallgatók érdekeit érdemben érintő kérdésekkel, a szakmai-tanulmányi munkával, az eszmei-politikai neveléssel és az érdekképviselettel kell jobban foglalkoznunk. Ez a megváltozott körülményekre is választ adó program magasabb követelményeket támaszt. A nehezebb út vállalását, de hosszabb távon a mélyebb és megalapozottabb tömegbefolyást jelenti.”

Ennek érdekében hirdette meg az ifjúsági szövetség a tanulmányi mozgalmakat, akciókat. Ezek azt tűzik ki célul, hogy az átlagosnál magasabbra emeljük a felajánlások teljesítésé helyett a választott szakma, a hivatás lényegének megértésére, a munkafegyelm erősítésére, a képességekhez mért teljesítmény elérésére ösztönözzünk. Minőségi feladatok ezek, amelyeknek elvégzéséhez a megfelelő lehetőségeket, módszereket minden intézményben az ifjúsági szervezetnek kell megkeresnie, a központilag ajánlott munkaformákat megtöltve a sajátosságoknak megfelelő tartalommal. Minden KISZ-szervezetnek ki kell alakítania a saját konkrét programját a szakmai-tanulmányi munka ösztönzésére. — Ehhez okkalkalozással számíthatunk partneri kapcsolatra az ifjúsági szervezet minden intézményben az állami- és pártvezetőkkel, vár az egyetem vagy a főiskola pártvezetéseitől, s minden oktatótól érkező segítségre: mert felelőségük — bár nem azonos mértékű — közös! Mindannyiunkon múlik, hogy a magasabb minőségi követelményeknek hogyan felelnek meg a szegedi felsőoktatási intézmények az elkövetkezendő években, hogyan bizonyítanak a jó példa erejével!

Eötvös kollégisták találkozója

(2. oldal)

Mennyi egy puttony?

(3. oldal)

Búcsú a színpadtól

(4. oldal)

A jegyzetek nyomában...

(5. oldal)

A lengyel emigráció Magyarországon

A tudományos ülést dr. Antalfy György, a JATE rektora nyitotta meg

Szeptember 28-án a Poliniszti Munkaközösség, a budapesti Lengyel Tájékoztató és Kulturális Központ, valamint a JATE új- és legújabb kori egyetemes történelmi tanszéke rendezésében került sor a magyarországi lengyel emigráció (1939-1945) című tudományos ülésre, a JATE rektor dr. Antalfy György rektor köszöntötte a vendégeket, köztük Marian Chruszczewski meghatalmazott minisztert, követségi tanácsost a Lengyel Népköztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivőjét. A tudományos ülésen részt vett dr. Kovács Endre, az MTA Történettudományi Intézetének tudományos tanácsadója, a Poliniszti Munkaközösség elnöke, aki külön is üdvözölte a lengyel vendégeket. A tanácskozáson megjelent dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára és Török József, a városi pártbizottság első titkára.

Megnyitó beszédében dr. Antalfy György kiemelte, hogy a tudományos ülésnek megrendezésének elsődleges célja Lengyelország és Magyarország történelmi múltjának jobb megismerése, megértése.

A tanácskozáson hat előadás hangzott el. Az előadók — dr. Lagzi István, tudományos főmunkatárs (JATE), dr. Witold Bieganski a Varsói Hadtörténelmi Intézet tudományos osztályvezetője, dr. Mieczyslaw Wieliczko, egyetemi adjunktus (Maria Skłodowska Tudományegyetem), dr. Molnár István egyetemi adjunktus, Adámné Porcsalmy Éva egyetemi tanársegéd (KLTE) és Héjji Klára a Poliniszti Munkaközösség tagja — a lengyel emigráció fontosabb kérdéseivel, a konspirációs tevékenységgel s az emigrációs irodalommal foglalkoztak.

Dr. Lagzi István előadásában hangsúlyozta, hogy éppen 40 éve, a megszállók elől Magyarországra érkezett több mint tízezer lengyel katonai és polgári személyt a magyar lakosság rokonszenvvel fogadta, s a menekültek segítségével részt vett. A polgári menekültek döntő többségét lakásokban (lakás- és szobabérlőként) helyezték el, ők — ellenében a katonai személyekkel, akik internáltsággal voltak nyilvántartva — nem álltak szigorú, közvetlen ellenőrzés alatt, lakóhelyüket is megválaszthatták. Nemcsak a lakosság, de a kormány, a bel- és külügyi hatóságok is mindent megtettek a lengyel menekültek támogatása érdekében. Megmutatkozott ez a kulturális élet szervezésében,

1939 őszén Nagykanizsán és Zamárdiban lengyel elemi iskolát nyitottak a menekültek számára, 1939-40-ben az ország területén összesen 27 ilyen iskola működött. Ugyanakkor számos szakiskolát is beindítottak. Középrigócon például a kertészeti szakiskolát. További jelentős segítséget jelentett, hogy a menekülteket felvették magyar egyetemekre, Vácot létrehozták a menekült árvák otthonát, Balatonbogláron pedig ifjúsági tábori szervezetek.

Az emigrációban megalakult a Lengyel Polgári Menekülttábor, amely elsősorban segélyfizetési és érdekvédelmi központ volt. A Magyarországra menekült lengyelek saját sajtóval is rendelkeztek (pl. a „Lengyel Hírek” elnevezésű lap). Előadásában dr. Lagzi István kiemelte, hogy a lengyel menekültek kérdésében az ország felelős vezetői korrekt módon jártak el, a többszöri német követelés ellenére sem szolgáltatották ki őket.

A Franciaországban megalakult lengyel emigrációs kormány határozata alapján lengyel csapatteket szerveztek — francia területen. Így a katonai személyek többsége — a magyar hatóságok és a lakosság támogatásával — elhagyta az országot és az európai hadszíntereken harcolt a németek ellen. A katonai táborokból való „eltávozás” nem volt mindig sikeres, de tény, hogy 1939 szeptemberétől 1941 őszéig több mint 30 ezer lengyel katonai és katonakorú polgári személy hagyta el az országot, főként Jugoszlávián át. Az evakuáció szempontjából előnyös volt, hogy a menekülttáborok részben az ország déli, délnyugati területén létesültek.

Ugyanakkor a polgári személyek többsége munkát vállalt Magyarországon, és részt vett a magyar munkásmozgalmakban is.

Dr. Witold Bieganski ezredes előadásában azt fejtegette, hogy a lengyel emigráció magyarországi helyzetének jogi vonatkozásait ma is nehéz pontosan megítélni. Tény, hogy 1939—45 között összesen kb. 150 000 lengyel menekült volt Magyarországon. A német megszállás után az emigráció idején alakult magyar-lengyel szervezetek megszűntek.

A tudományos ülés jól szolgálta a két nép történelmi múltjának további, alaposabb feltárását és hozzájárult a mai magyar-lengyel kapcsolatok elmélyítéséhez.

B. GY.

Nemzetközi elismerések

Dr. Varró Vince egyetemi tanár, az I. sz. Belgyógyászati Klinika igazgatója résztvett a Brit Gastroenterológiai Társaság Guilford-i kongresszusán. Ez alkalommal a Társaság belső szervezete, a Prout-Club dr. Varró Vincét tiszteletbeli tagjává választotta.

Dr. Tóth Károly egyetemi tanárt, a Fogászati és Szájsebészeti Klinika igazgatóját a Glasgow-i Fogászati Klinika jubileumi ünnepségén a Royal College of Physicians and Surgeons of Glasgow Társaság tiszteletbeli tagjává választotta.

Mire vár a sor a menzán? (Megtudhatod lapunk 3. oldalán)